

2007 M. LIETUVIŲ GIMTOSIOS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

TESTAS

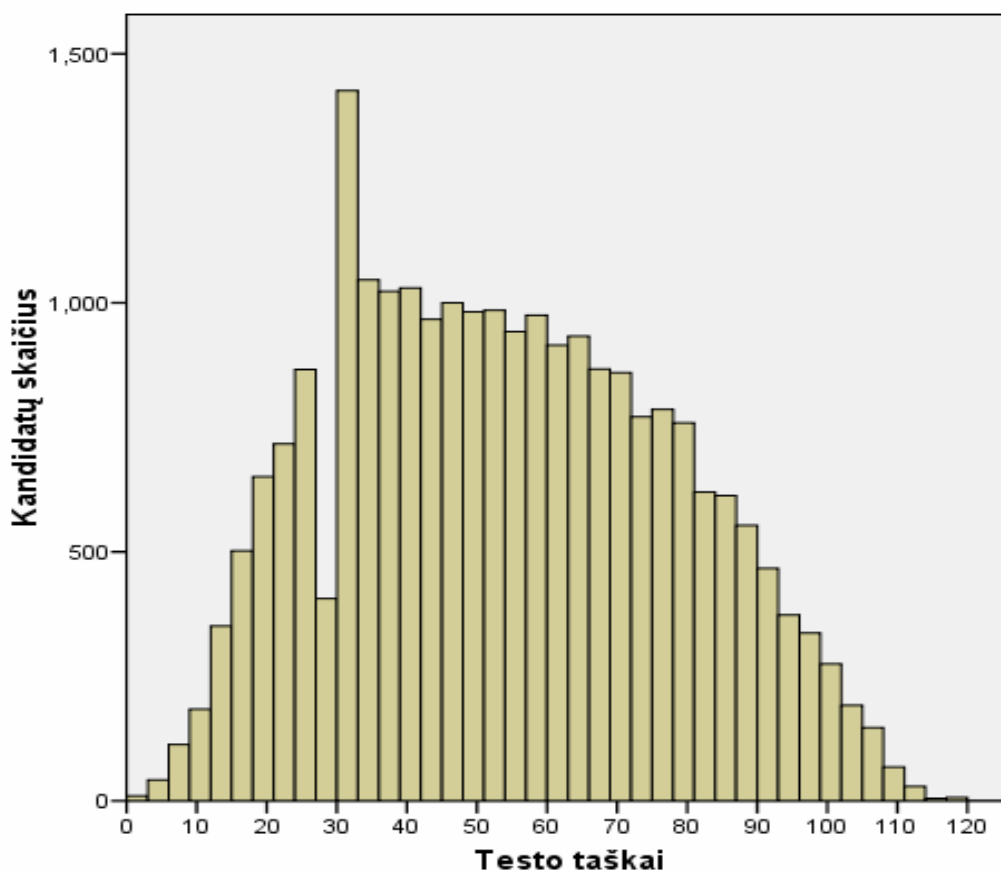
2007 m. gegužės 23 d. valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (testo) brandos egzaminą laikė 23795 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai, kitų laidų abiturientai.

Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantys egzaminą kandidatai, – 120 taškų. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 30 taškų. Tai sudarė 25 proc. visų galimų taškų. Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos (testo) brandos egzamino neišlaikė 16,6 proc. laikusiųjų.

Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos (testo) brandos egzamino rezultatų vidurkis yra 53,66 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis (dispersija) – 23,80.

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų laikusiųjų šį brandos egzaminą pasiekimais. Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtabalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtbalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi kandidato brandos atestato priede kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimas. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt).

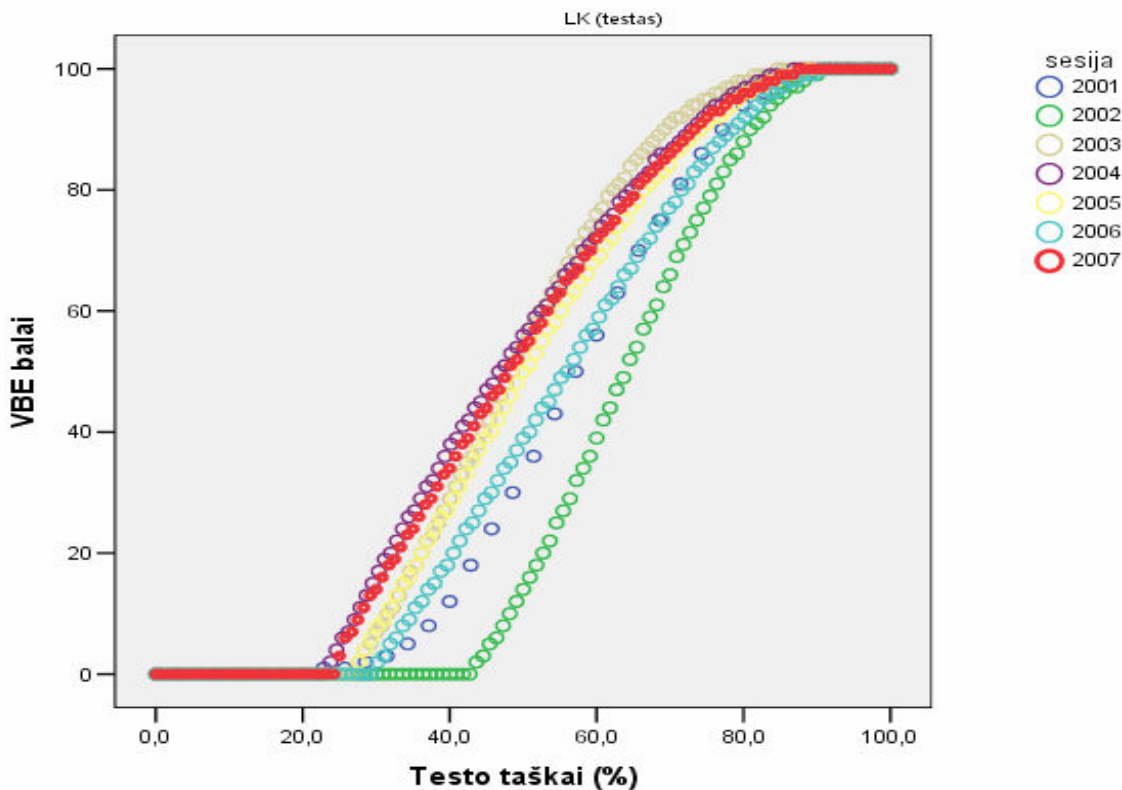
Laikiusių valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (testo) brandos egzaminą kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

1 diagrama. Valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (testo) brandos egzaminą laikusių kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas

2001 - 2007 m. kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio brandos egzamino balais sąryšis pateiktas 2 diagramoje.

2 diagrama. Už egzamino užduotį gautų taškų ir įvertinimo VBE balais sąryšis

Statistinei analizei atlikti atsitiktinai buvo atrinkta 400 kandidatų darbų. Suvedus iš tų darbų informaciją, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jei jis turėjo struktūrines dalis) buvo nustatyta:

- **kuri dalis kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (A, B, C, D ar E, jei klausimas buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t. t.);
- **klausimo sunkumas**. Šio parametro skaitinė reikšmė yra santykis

$$\frac{(\text{visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma})}{(\text{visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma})}$$

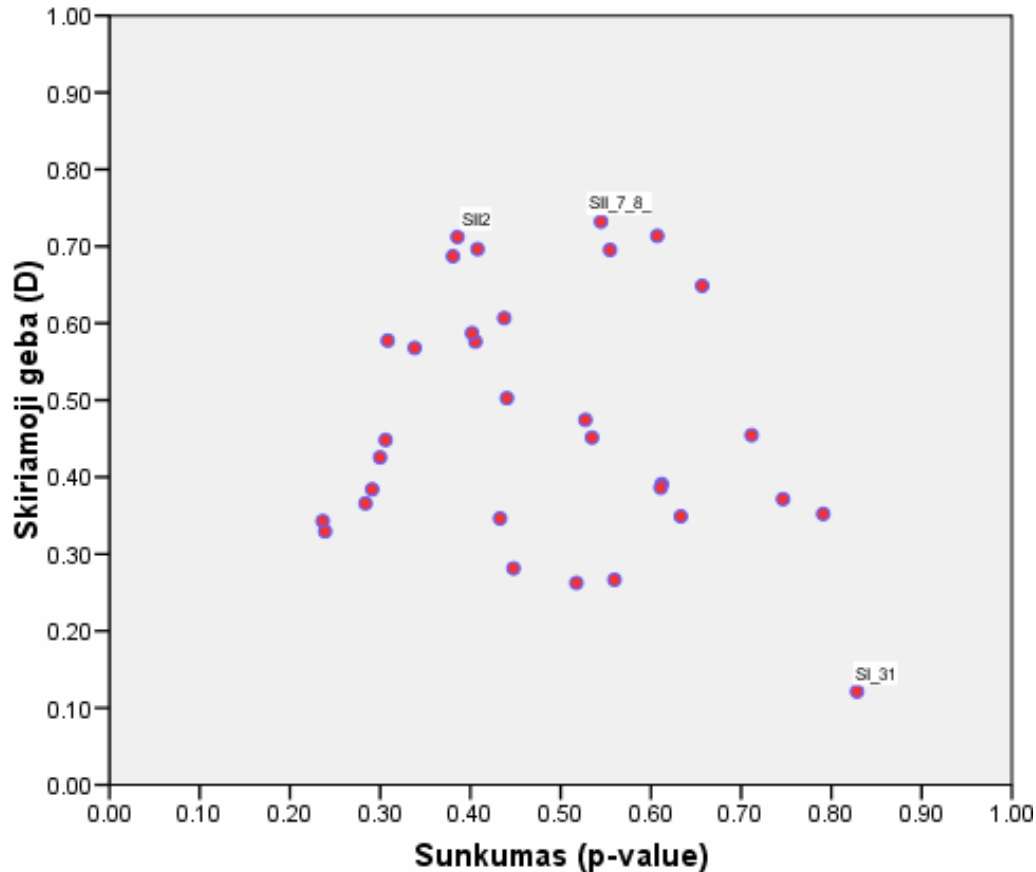
Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai;

- **klausimo skiriamoji geba**. Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį neatsakė taip pat beveik visi. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų nei stipresnieji (tai tikrai blogo klausimo požymis). Pagal statistinę testų teoriją geri klausimai yra tie, kurių skiriamoji geba yra 0,4-0,5, labai geri – 0,6 ir daugiau. Dėl įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs (arba labai lengvi) klausimai pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir nėra optimali;

- **klausimo koreliacija su visa užduotimi**. Tai to klausimo ir visų užduoties taškų koreliacijos koeficientas (skaičiuotas Pirsono koreliacijos koeficientas). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Aišku, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė nei vienataškio.

Visų lietuvių gimtosios kalbos (testo) valstybinio brandos egzamino užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė pavaizduota 3 diagramoje.

3 diagrama. Visų užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė

Turinio požiūriu lietuvių gimtosios kalbos (testo) valstybinis brandos egzaminas apima 2 sritis. Pateikiame informaciją apie užduoties atskirų temų ir gebėjimų tarpusavio koreliaciją. Šis parametras rodo, kuria dalimi tam tikra atskira testo užduotis matuoja mokinio kompetencijas visos užduoties atžvilgiu.

Turinio sritys	Literatūros pažinimas	Kalbos pažinimas ir vartojimas	Bendra taškų suma
Literatūros pažinimas	1	0,652	0,836
Kalbos pažinimas ir vartojimas	0,652	1	0,961
Bendra taškų suma	0,836	0,961	1

Gebėjimai	Žinių taikymas	Problemos sprendimas	Bendra taškų suma
Žinių taikymas	1	0,659	0,970
Problemos sprendimas	0,659	1	0,822
Bendra taškų suma	0,970	0,822	1

Toliau pateikiama lietuvių gimtosios kalbos (testo) valstybinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinė analizė.

I. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Perskaitykite šį tekstą ir atlikite užduotis.

Renata Šerelytė Pasakų šalies etika

1. „Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu“, – dėl šių žodžių Henrikas Radauskas šiandien būtų palaikytas sentimentaliu svaičiotuju, mat šiems žodžiams visados mielai pritaria gausybė „grožio ir gėrio adeptų“¹ – lyriškų grafomanų.

2. Racionaliųjų Vakarų teatro scenose jau senokai išryškėjusi tendencija pasakos atsisakyti ir kurti pjeses iš gyvenimo. Iš pasaulio. Nepastebint, kad ir banaliausia gyvenimo istorija neišsiverčia ne tik be pasakos elementų, bet netgi ir be jos siužeto.

3. O Amerikoje pastebima. Štai Holivudo produkcija – kad ir kokį trilerį paimtum – kaip ant delno pasakos siužetas. Suprimityvintas iki tobulai lėkšto lygio. Centre herojus, kuriam padeda stebuklingi daiktai (ne, ne kardas, o automatas), ir situacijos (iššaudo visą kuopą, o pats lieka pavydėtinais gyvas). Slibinas nukaunamas. Karalaitė išlaisvinama. Tetrūksta vestuvių. Bet jų nebūna dėl vienos menkos priežasties: superherojus, demonstruodamas savo fiziologinį vyriškumą, slepia įgimtą oligofreniją². Žodžiu, proto atžvilgiu jis kūdikis, o kūdikiui ne karalaitės reikia, bet žinduko. Taigi po kautynių herojus žinduką ir gauna.

4. H. Radauskui, kaip subtiliam estetui, pasaka – ne tik prastos butaforikos³ priešingybė. Jinai įkūnija tikėjimo grūdą. O G. K. Chestertonui – amžnuosius žmoniškumo dėsnius, vertybes. Etiką. Jis teigė suvokęs, kad nėra kilnesnių tiesų už tas, kurios atsiskleidė jam vaikystėje, auklės pasakose (G. K. Chestertonas, „Ortodoksija“).

5. Pasaulis bando įteigti, kad tiesas kuria jis. Jei ne kilnesnes, tai įtaigesnes. Iš pasakų tiesų juokiamasi. Kilnumas ir garbingumas – dvi išnykusios pasakų sąvokos. Jas užėmė tos, kuriomis poetas, būdamas elfų šalies gyventojas ir šios etikos išpažinėjas, netiki. Ir negali tikėti.

6. Pone Stallone, būdamas pasakos superherojus, įtaigumo dėlei galite nuvarvinti lašą butaforinio kraujo, bet ar tamstos filme pamatysime raudoną žolę?.. Žaliai švytinčią jūros gelmę?.. Obelį su mėlynais obuoliais?.. Tai, ko, anot G. K. Chestertono, nėra, bet gali būti. Ar *stebuklinga* žolė privers suvirpėti širdį, ar atgaivins kadaise vykusio (tebevykstančio?) stebuklo archetipinį prisiminimą?..

7. Šiuolaikinės pasakos, kaip ir globalėjanti rinka, žmogaus sąmonę traktuoja kaip tuščio tūrio erdvę, kurią vartotojas (su reklamos ir įvaizdžio specialistų pagalba) užsipildo pats. Toje erdvėje nebėra estetikos, o etika labai supaprastinta. Seniau sakydavo: „Nedaryk kitam to, ko pats nenorėtum“, dabar sakoma: „Kad panorėtum, tereikia pasistengti tai įpiršti.“

8. Šiuolaikinės (trilerinės) pasakos herojus, be kraujo, daugių daugiausia gali išspausti iš savęs tokius žodžius: „Gyvenimas ne tik liūdnas, bet ir gražus.“ (Tai ne Stallonės, o Van Damme'o išmintis, bet esmės tai nekeičia.)

9. Van Damme'as teisus. Pasaulis dar ir baisus, ir negailestingas. Tik mes su baisumu nebenorime kovoti patys, priešintis jam, kaip moko pasakų šalies etika, o paliekame tą darbą superherojui, kurio iš esmės nėra. Fobijos sklendo ore kaip geležinnagės Stimpalo paukštės⁴, ir žmogus nesugeba įtempti lanko templės joms nušauti.

10. Nekovojančiam žmogui pasaka tebus iš aplinkos greit pasisavinamas, perdirbamas ir pašalinamas produktas, infantilus kūrinys. Kovojančiam – vaiko tiesa, kuriai sunku suaugusiųjų pasaulyje, – užtat atsiveria begalinės kito pasaulio erdvės. Su raudona žole ir mėlynais obuoliais. Su

¹ adeptas – idėjos, doktrinos, religijos sekėjas ar šalininkas

² oligofrenija – įgimta neprogresuojanti silpnprotystė

³ butaforija – scenos apstatymo reikmenys, imituojantys tikrus daiktus; netikri daiktai, gaminami reklamai ir kitiems reikalams; blizgučiai, pigūs papuošalai

⁴ Euristėjas nurodė Herakliui iššaudyti Stimpalo paukščius, kurie Arkadijos miesto Stimpalo apylinkes pavertė beveik dykuma. Tie paukščiai užpuldavo gyvūnus bei žmones ir sudraskydavo savo variniais nagais bei snapais. Bet visų baisiausia buvo tai, jog, pakilę į orą, savo kietas žalvarines plunksnas jie galėjo leisti tarytum strėles į tą, kuris sumanytų užpulti. Nelengva buvo Herakliui įvykdyti Euristėjo įsakymą. Jam padėti atvyko kariauninkė Atėnė Paladė. Ji davė Herakliui du varinius timpanus, nukaltus dievo Hefaisto, liepė užkopti ant aukštos kalvos prie to miško, kur suko lizdus Stimpalo paukščiai, ir suduoti į timpanus; o kai paukščiai pakils, iššaudyti juos iš lanko. Tai ir padarė Heraklis. Užkopęs ant kalvos, jis sudavė į timpanus, ir pasklido toks kurtinantis skambesys, jog paukščiai didžiuliu būriu pakilo virš miško ir persigandę ėmė sukti ratus. Tarsi lietus pasipylė į žemę jų aštrios it strėlės plunksnos, bet jos nekludė stovėjusio ant kalvos Heraklio. Čiupo savo lanką didvyris ir ėmė šaudyti į paukščius mirtį nešančiomis strėlėmis. Iš baimės pakilo virš debesų Stimpalo paukščiai. Išskrido jie toli už Graikijos sienų, prie Eukso ponto krantų, ir daugiau niekada nesugrįžo į Stimpalo apylinkes. Taip įvykdė Heraklis Euristėjo nurodymą <...>.

Kunas N. *Senovės Graikijos legendos ir mitai*. Vilnius: Alma littera, 2003, P. 178-179.

tikromis vestuvėmis ir su kūdikiais, kuriems lemta nugalėti slibinus. Kurie anksti meta žinduką (jei apskritai paima į burną).

11. Pasaulis, kuriame (kuriuo) tikima, yra viltingas.

1. Remdamiesi tekstu ir kultūrine patirtimi, paaiškinkite, kas būdinga Henriko Radausko kūrybai. Įvardykite bent du bruožus.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
69,40	30,60	0,31	0,45	0,40

2. Paaiškinkite, kodėl tekstas pradedamas H. Radausko citata.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
38,81	61,19	0,61	0,39	0,33

3.1. Kaip įrodomas teiginys, kad Holivudo filmuose ryškus pasakos siužetas?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
17,16	82,84	0,83	0,12	0,13

3.2. Paaiškinkite, kuo netikėta modeliuojamo holivudinio filmo pabaiga.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
18,65	50,75	30,60	0,56	0,27	0,25

3.3. Įrodykite, kad autorė ironizuoja Holivudo produkciją.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
28,86	71,14	0,71	0,46	0,37

4. Palyginkite, kuo skiriasi H. Radausko ir G. K. Chestertono pasakos supratimas nuo holivudinio pasakiškumo.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
8,71	33,33	57,96	0,75	0,37	0,47

5.1. Paaiškinkite sakinius: *Jas užėmė tos, kuriomis poetas, būdamas elfų šalies gyventojas ir šios šalies etikos išpažinėjas, netiki. Ir negali tikėti.* Kuo ir kodėl negali tikėti poetas?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
29,35	35,82	34,83	0,53	0,48	0,47

5.2. Išrašykite ir įvardykite bent vieną meninės raiškos priemonę pacituotuose sakiniuose. Koku tikslu ji pavartota?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
57,46	25,12	17,41	0,30	0,43	0,43

6.1. Nurodykite, kurioje pastraipoje kalbama emociingiausiai.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
20,90	79,10	0,79	0,35	0,33

6.2. Kokiomis priemonėmis kuriamas emocinės įtampos išpūdis? Įvardykite bent dvi.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
44,53	55,47	0,56	0,70	0,54

7. Kieno metonimijomis tampa Van Damme'as ir Stallonė?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
56,72	43,28	0,43	0,35	0,26

8. Paaiškinkite, kas bendra tarp šiuolaikinės pasakos ir globalėjančios rinkos.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
25,87	41,29	32,84	0,54	0,45	0,51

9. Atskleiskite autorės požiūrį į superherojus.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
16,17	45,52	38,31	0,61	0,39	0,46

10.1. Paaiškinkite, kaip suprantate paskutinį 9 pastraipos sakinį.

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
14,43	44,53	41,04	0,63	0,35	0,42

10.2. Kaip nuoroda į Antikos mitą papildo teksto prasmę?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
62,69	27,36	9,95	0,24	0,34	0,43

11.1. Paaiškinkite paskutinės teksto pastraipos prasmę.

(3 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3			
12,94	46,77	33,33	6,97	0,45	0,28	0,43

11.2. Kaip paskutinė teksto pastraipa susijusi su pradžia?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
48,26	51,74	0,52	0,26	0,24

12. Suformuluokite šio teksto temą.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
70,90	29,10	0,29	0,38	0,36

13. Kokia šio teksto pagrindinė mintis?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
59,20	33,83	6,97	0,24	0,33	0,46

II. KALBOS UŽDUOTYS

1. Perskaitykite šiuos sakinius ir atlikite užduotį: paaiškinkite, kas skiriama skaitmenimis pažymėtais skyrybos ženklais. Skaičiumi 0 pažymėtas pavyzdys.

Atrodytų, ⁰ kad, ¹ gyvendami pašėlusiu tempu, ² įsismelkiame į pačią laiko širdį, ³ kuo intensyviausiai būname laike ir kuo tvirčiausiai turime laiką. Tačiau... ne: kuo labiau skubame, tuo mažiau turime laiko. Kuo mažiau turime laiko, ⁴ tuo labiau skubame trokšdami jį pasivyti, suturėti, pagauti, o gal net sustabdyti. Atvirai kalbant, kartais elgiamės su laiku, ⁵ lyg turėtume pasistatę laiko sandėlius – ⁶ ištuštėjusius ir vėl pripildomus. Bet laikas – ⁷ žmogaus gyvenimo valdovas ir viešpats – ⁸ išslysta iš mūsų rankų kaip tik tą akimirką, kai įsinorime jį paimti. Tad vis dėlto tenka pripažinti: ⁹ laikas galingas. Toji laiko galia – niekio ir nebūties galimybė, ¹⁰ prieš kurią negali atsilaukyti joks daiktas ar žmogus. Laikas yra naikinanti galia, galia, ¹¹ bet kokią būtį paverčianti niekiu, bet kokį daiktą panardinanti nebūtin. Todėl laikas geriausiai išreiškia dažnai užmirštamą pagrindinį daikto ir žmogaus bruožą – ¹² būties ir gyvenimo trapumą.

Pagal A. Šliogerį

- A Praleista sudurtinio tarinio jungtis.
- B Vienarūšės sakinio dalys.
- C Apibendrinamasis žodis po vienaarūšių sakinio dalių.
- D Apibendrinamasis žodis prieš vienaarūšės sakinio dalis.
- E Keli derinamieji pažyminiai po pažymimojo žodžio.
- F Priedėlis po pažymimojo žodžio.
- G Išplėstinis būdvardinis / dalyvinis pažyminys po pažymimojo žodžio.
- H Išplėstinė dalyvinė / pusdalyvinė / padalyvinė aplinkybė.
- I Tikslinamoji aplinkybė.
- J Įterpinys.
- K Kreipinys.
- L Sudėtinio prijungiamojo sakinio dėmenys.
- M Sudėtinio sujungiamojo sakinio dėmenys.
- N Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys.

Klausimo nr.	1-2	3	4	5	6	7-8	9	10	11	12
Teisingai atsakė (%)	65,57	33,83	30,85	28,36	44,03	54,48	60,70	38,06	40,80	40,55
Sunkumas	0,66	0,34	0,31	0,29	0,44	0,55	0,61	0,38	0,41	0,41
Skiriamoji geba	0,65	0,57	0,58	0,37	0,50	0,73	0,71	0,69	0,70	0,58
Koreliacija	0,52	0,47	0,48	0,30	0,47	0,58	0,54	0,53	0,58	0,45

Taškų pasiskirstymas (%)											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
10,20	11,69	10,70	12,19	8,21	9,95	9,20	7,96	9,45	5,97	4,48	0,43	0,31	0,80

2. Perskaitykite šį tekstą ir padėkite trūkstamus skyrybos ženklus.

Klausimas apie tiesą gali būti pavadintas visų klausimų klausimu jau vien todėl kad kiekvienas klausimas nors esti ir pats paprasčiausias yra pastanga priartėti prie tiesos. Net jei aš klausiu kokio mažmožio tikiuosi teisingo atsakymo ir jį išgirdęs tariuosi sužinojęs tiesą. Jei žmogus yra ar bent kiek nors gali būti klausiantis būtybė ir jei būtinybė klausti ir klausiančioji būseną jį išskiria iš visų šio pasaulio būtybių tada tiesa yra tiesiog žmogaus egzistencijos lemtis. Todėl Poncijaus Piloto klausimas apie tiesą nukreiptas ne į atsitiktinius ar praeinančius žmogaus egzistencijos pavidalus o į pačią jos gelmę.

Žinoma pati tiesa nėra kažkas vientisa vienoda visiems laikams visoms erdvėms bei visiems žmonėms. Kiekvienas individas su sava patirtimi savo įsitikinimais eina savosios tiesos keliu ir jos siekia savo būdais. Tiesa savaime suprantama nėra tik individuali būseną žmogų uždaranti į futliarą ir jį atskirianti nuo pasaulio ir kitų žmonių. Viskas esti priešingai didžiulė tiesos svarba pasireiškia tuo kad ji žmogų susaisto ir susieja su pasauliu ir žmonėmis. Kiekvienoje tiesoje net ir labai asmeniškoje intymioje slypi tai kas vieną subendrina su kitu ir kas suprantama ir priimtina mažų mažiausiai dviem žmonėms. Aišku tiesa gali skirti tarkim tada kai žmogus ar žmonių grupė įsitikinę savo teisumu stoja prieš kitą

žmogų ar žmonių grupę nepripažįstančią pirmųjų tiesos ar teigiančių savąją. Tačiau skaidymas atskirtis ir izoliacija būdingi ne pačiai tiesai o tik žmonėms siekiantiems tiesos ar bent manantiems kad jos siekia. Tiesa sieja ir saisto. Saistymas ar siejimas be abejo yra vienintelis bruožas būdingas tiek pačiai didžiausiai tiek pačiai menkiausiai tiesai. Todėl norėdami bent apytikriai suprasti kas yra tiesa turime šiek tiek įsigilinti į tokio saistymo ir siejimo esmę.

Imkime pačią paprasčiausią situaciją aprėpiančią visus pamatinius klausimus apie tiesą ir tiesos elementus štai žmogus žiūri į koki nors daiktą klausiančiu t. y. tiesos siekiančiu žvilgsniu. Ką tuomet reiškia žodis *klausiantis*? Kaip jaučiasi žmogus kai jo būklė prilyginama klausiančio žvilgsnio būklei? Ko gero jis jaučiasi tarsi atskirtas nuo daikto į kurį nukreiptas klausiantis žvilgsnis. Užklauiamas daiktas yra toli nuo žmogaus užtat žmogus siekdamas tiesos stengiasi tolimą daiktą priartinti su juo susipažinti ar net susiliesti. Vėl įsitikiname kad siekiamos tiesos situacija visad ir visur yra dvinarė. Joje veikia mažiausiai du dalyviai esantys vienas priešais kitą bet judantys vienas kito link. Tai gali būti ir žmogus ir daiktas ir įvykis žodžiu tai kas yra kita žmogaus atžvilgiu. Kur šioje situacijoje galima surasti tiesą? Gal reikėtų sakyti tiesa yra santykis tarp žmogaus ir daiktų todėl tiesos vieta yra tas *tarp* kuriame įvyksta prasmingas susitikimas ir kuriame užsimezga dialogas. Matyt todėl S. Pitagorietis teigė Nėra nieko artimesnio tiesai nei išmintis.

Pagal A. Šliogerį

Taškų pasiskirstymas (%)													Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
24,38	2,49	1,49	2,99	2,99	1,99	3,98	3,23	3,23	3,98	1,99	1,99	5,47			
Taškų pasiskirstymas (%)													0,37	0,71	0,89
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
3,73	3,73	4,48	3,23	2,49	2,99	3,98	5,72	5,22	1,49	1,74	0,75	0,25			

3. Perskaitykite šį tekstą ir atlikite užduotis:

- *įrašykite praleistas raides (jų gali būti ne viena),*
- *skliausteliuose pateiktus žodžius parašykite kartu arba atskirai,*
- *parinkite didžiąsias arba mažąsias raides,*
- *pavartokite reikiamą suskliaustųjų žodžių (jie parašyti pasviruoju šriftu) formą.*

Švelnumas – jausmas, rečiau ar dažniau išreiškiamas šypsena ar sušildančiu judesiu, ir kartais visiškai nereikalingas bruožas žmogui, besiveržiančiam pirmyn ir nenorinčiam būti ar bent pasirodyti silpnu (*silpnas*). Bet retkarčiais, stabelėjusi tarp taisyklių, įsakymų ar straipsnių, įvardytų (ne, vien) tik (L, l)ietuvos (R, r)espublikos (K, k)onstitucijoje, galiu pažiūrėti į šalį esantį su švelnumu, be išankstinio žinojimo „ko nors“ apie jį arba be nusistatymo, kad viskas senai pažįstama, įgrįsę ar net nepakenčiama. Pabandau užkalbinti jį tyliai ir pagarbiai, tarsi kalbinčiau save, šiek tiek prislėgti (*prislėgta*) nežini (*nežinia*) ar nebeskirianč (*nebeskirianti*), kas svarbiausia. Švelnumas neleidžia sakyti (kaži, kada) išminktų frazių ar vakar išmityto sakinio. Švelnumas gimsta (čia, pat) ir kiekvienam suranda tam tikru metu reikalingiausią išraišką, todėl jis (ne, veltui) laikomas neįkainijama vertybe.

Nor atgauti jėgas, pusiausvyrą, pamatyti pasaulį msliomis akimis, žvelgiu į save ir į visą aplinką su švelnumu. Koks netikėtas atradimas: visi besišypsantieji turi švelnumo. Šypsena pasako, kad viskas, ką matau, nenusakomai gražu. Ne, niekas man nesivaidena. Aš tik sutramdžiau savo aršumą ir besaikį, nebevaldomą, nerimą stingą, net drąstišką veržimą nežinia kur. Dėmesingai pažvelgiau į save ir susimąstiau: kaip atrodo sau, kitam. Tenka pripažinti neginčijamą tiesą: kartais (po, to) žvilgsnio sunerimstu, kartais susigėstu, nusigėstu, kartais toliau noriu bėgte bėgti vėl pirmyn, kad tik manęs nepasiektų, nes kuo ilgiau taip į save žiūriu, tuo švelniau žiūriu į tą gyvenimą, kurį tikiu esant.

Reikia pabūti švelniai. Nors truputį. Ir visiems to reikia. (Ar, gi) tas jausmas toks nesvarbus, kad nepasistenčiu paversti jo savastimi? (Ne, gi) nereikia tam skirti nors keletą minučių?.. Be jo jaučiuosi išskūsi, išgyvenu nusivilimą, nuosminkį, nuopilį. O juk tarp sukilios žmogaus išraiškos, išudyto, išlavinto proto ir jausmų pasaulio turėtų būti darma. Švelnumas (taip, pat) turi derėti. Švelnumas, kurį vos vos palydi gerumo potris ir kuris vos vos užgauna žmogaus

jautrumą. Viso to nematyti, nes vos tik parodau inic__atyvą ir duodu ženklą esanč__jam, kad išgirdau tai, ko jis š__ip neišdr__so pasakyti, pamatau jo bū__štavimą, netyčia atsiskleidusį daugiau, negu jis sau leido. Pamatau, kad ir aš esu bai__šti ir (ne, viską) _____ galiu pasakyti...

Švelnumas lyg (ne, šio) _____ pasaulio bruožas. Jis lyg nedera prie realaus gyvenimo tiesų. Bet jaučiu, kaip jis keičia mane, ir suvokiū, kad šio bruožo netinka prievarta piršti kitam. Reikia palaukti, kol patikės juo ir priims kaip draugą, kuris viltingai l__k__riavo jo, su visais nespėjan_____ (*nespėjantis*). Ir suprantu: kai laikiu nuraminimo, (iš, tiesų) _____ laikiu švelnumo. Aš neišmokau jo girdėti, nes skubūs žemės žingsniai man įprasti. Įprast__snis šurm__lys ir stumdym__sis, tiesiant ranką kažk__ (*kažkas*) pasiekti, pasiekti ir pasis__vinti. O pasaulio švelnumas lyg nebūtinai – juk jis neatveria plači__j__ durų, neiškelia žmogaus į pirm__s__s eiles. Švelnumas tik atpaž__sta žmoniškumą ir neįž__liai, neįk__riai pakviečia pokalbi__...

Mano švelnumas primena, kad n__su mar__onetė ar naudingas __rankis, o turiu siek__mybę tapti verta savo buvimo priežasties, būti ir tapti nenusakoma. O (koks, gi) _____ nenusakomas yra mėginimas siekti panašumo į švelnumo davėją. „Ir pamokyk mane būti šveln__ (*švelni*)“, – noriu paprašyti, nors stiprusis pasaulis net nepažiūrės ir nepastebės mano pasikeitimo. Tik mažasis žmogus, sustoj__s šal__kelėje atsikvėpti, glaussis prie mano švelnumo ir, viliuosi, nuspr__s eiti jo link.

Per švelnumą pažinau nuolankumo svarbą. Per švelnumą atskiriu žmoniškumo ženklus, kad vien__kart pasir__žčiau kitiems parodyti surinktas žmoniškumo daleles, kurias kadais__ buvau išbarsčiusi. Ir palyginu jas su kitų surastosiomis. Ir dalelę po dalelės kuriu kantrumo mozaiką nepamirš_____ (*nepamiršti*) atsiremti į švelnumą, tokį tylų ir tokį būtiną kaip tikėjimas.

Pagal V. Adomonytę

Taškų pasiskirstymas (%)												Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				12
15,42	2,99	2,24	3,48	2,49	3,23	3,73	4,98	1,98	3,48	5,97	5,22	6,22			
Taškų pasiskirstymas (%)												0,40	0,59	0,85	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24				25
3,23	6,22	3,48	3,98	4,73	2,74	4,23	3,48	1,99	0,75	0,50	0,25	0,00			

TEKSTO INTERPRETACIJA

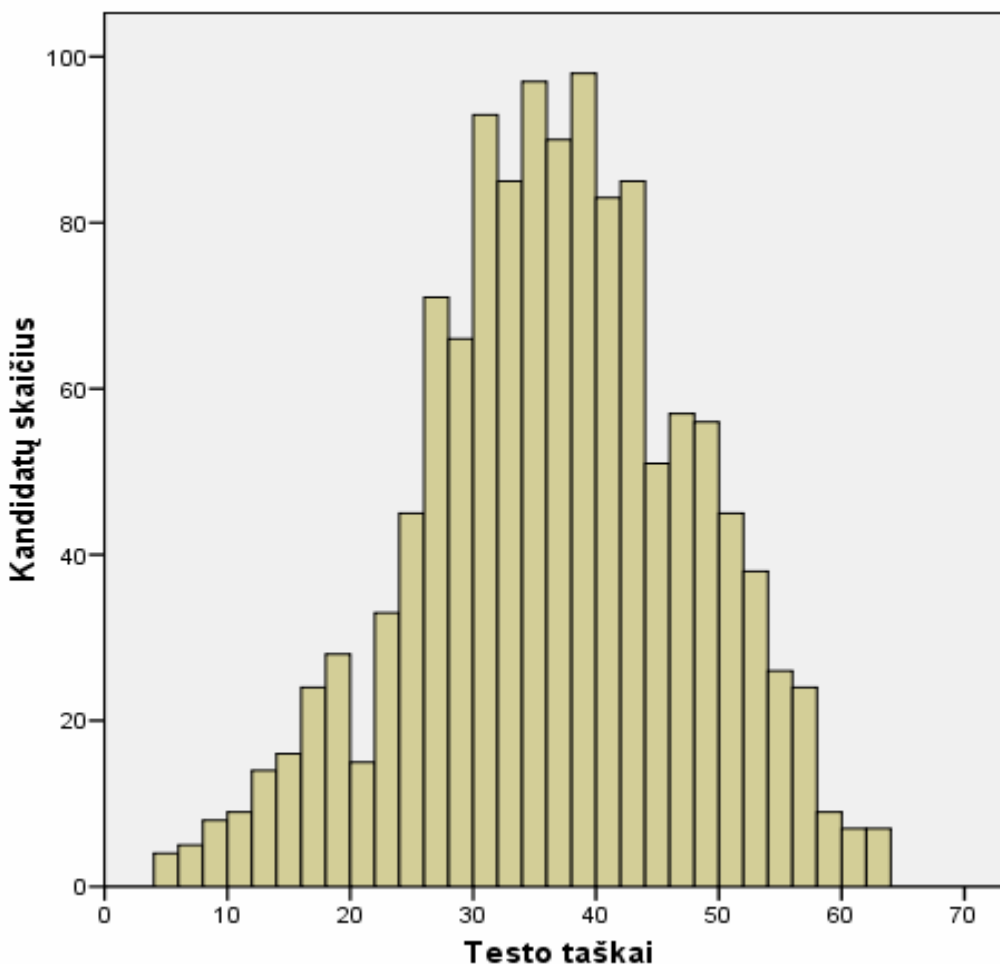
2007 m. gegužės 22 d. valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) brandos egzaminą laikė 1289 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai, kitų laidų abiturientai.

Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantys egzaminą kandidatai, – 66 taškai. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 21 taškas. Tai sudarė 35 proc. visų galimų taškų. Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) brandos egzamino neišlaikė 9,6 proc. laikusiųjų.

Valstybinio lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) brandos egzamino rezultatų vidurkis yra 36,03 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis (dispersija) – 11,14.

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų laikusiųjų šį brandos egzaminą pasiekimais. Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtabalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtabalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi kandidato brandos atestato priede kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimas. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt).

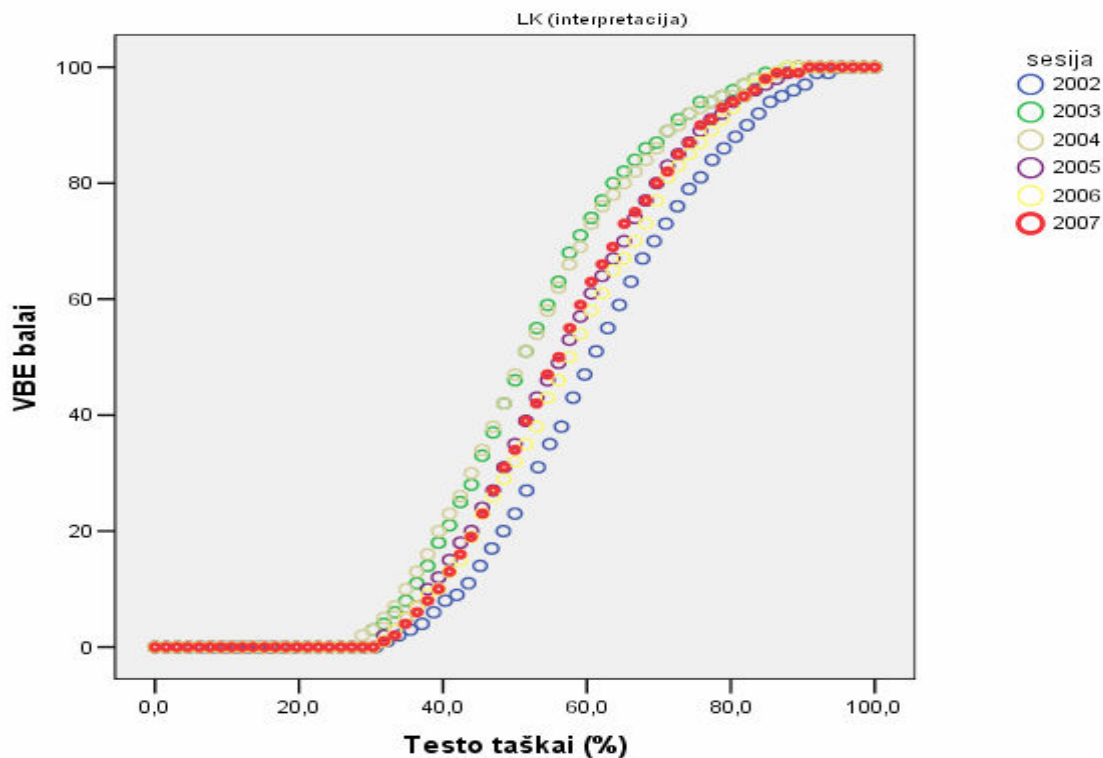
Laikiusių valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) brandos egzaminą kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 4 diagramoje.

4 diagrama. Valstybinį lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) brandos egzaminą laikusių kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas

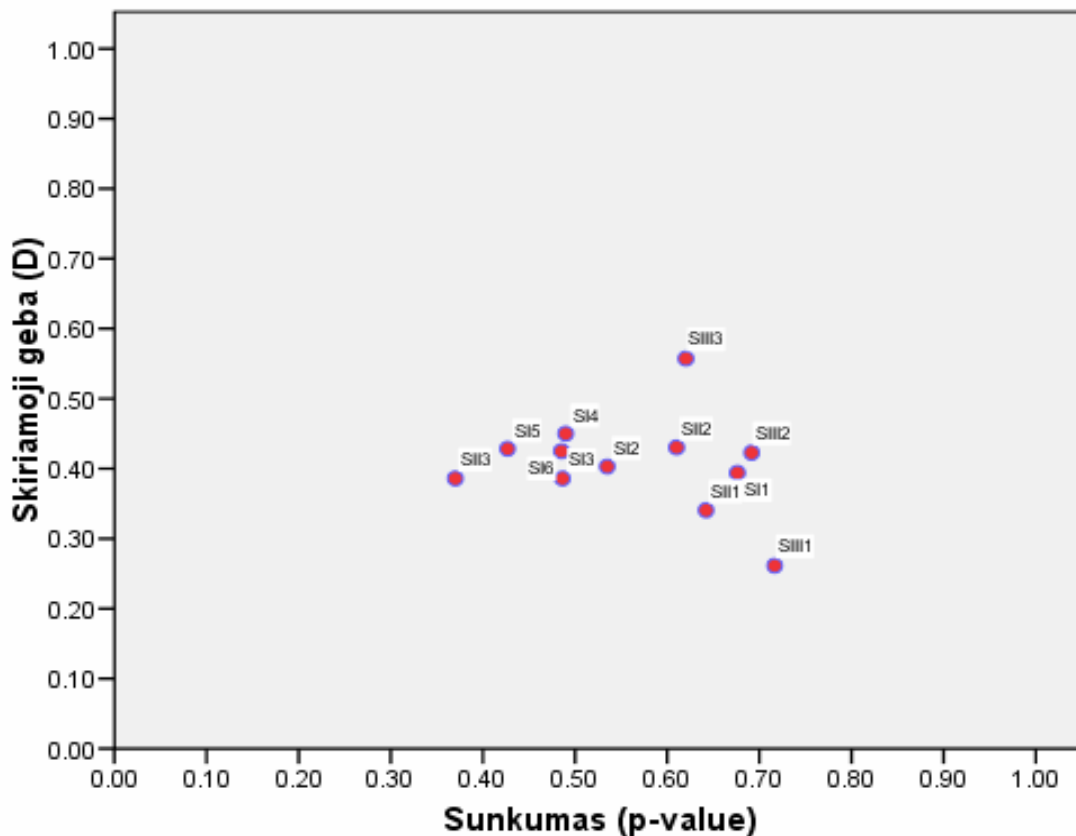

2002 - 2007 m. kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio brandos egzamino balais sąryšis pateiktas 5 diagramoje.

5 diagrama. Už egzamino užduotį gautų taškų ir įvertinimo VBE balais sąryšis

Visų lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) valstybinio brandos egzamino užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė pavaizduota 6 diagramoje.

6 diagrama. Visų užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė

Turinio požiūriu lietuvių gimtosios kalbos (teksto interpretacijos) valstybinis brandos egzaminas apima 2 sritis. Pateikiame informaciją apie užduoties atskirų temų ir gebėjimų tarpusavio koreliaciją. Šis parametras rodo, kuria dalimi tam tikra atskira testo užduotis matuoja mokinio kompetencijas visos užduoties atžvilgiu.

Turinio sritys	Literatūros pažinimas	Kalbos pažinimas ir vartojimas	Bendra taškų suma
Literatūros pažinimas	1	0,583	0,830
Kalbos pažinimas ir vartojimas	0,583	1	0,937
Bendra taškų suma	0,830	0,937	1

Toliau pateikiama lietuvių gimtosios kalbos (teksto onterpretacijos) valstybinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinė analizė.

1 TEKSTAS

Kristijonas Donelaitis

Metai

Pavasario linksmybės
(ištrauka)

Štai tuojaus visi pulkai, girdėdami šauksmą,
Iš visų pašalių susilėkę jam pasirodė.
„Štai mes, jūs tarnai! Ką velys¹ jūsų malonė?“ –
„Mes, – atsiliepdams jiems erelis, – norime tardyt²,
Kaip jūsų mylista³ žiemos bėdoj išsilaikėt. <...>“
Taip ereliui klausiant ir aštriai tyrinėjant,
Gandras ant savo lizdo nei koks pons išsisplėtęs
Bei besikloniodams⁴ vis ir linksmi šokinėdams:
„Dievs, – tarė, – svieta⁵ šį sutverdams⁶ ir budavodams⁷,
Daugel tūkstančių gyvų sutvėrimu⁸ leido
Ir kožnam⁹ savo valgi bei gyvatą¹⁰ paskyrė;
Juk visur, kur žiūrim tikt, dyvai¹¹ pasirodo.
Pulką šį Sutvertojis¹² į vandenį siuntė,
O anam ant orų plaukt sparnus dovanojo.
Daug gyvų daiktų po medžiais girėse slapos¹³;
O kiek ant laukų linksmi plezdendami laksto
Ar pas žmones ant kiemų čypsėdami burzda!
O vei¹⁴ kožną dievs vis su pasimėgimu sotin.
Kartais tropijas¹⁵ sulaukt ir alkaną dieną,
Kad visur per daug baisybės darganų teška
Ar kad dėl žmogaus griekų¹⁶ dievs vargina svieta.
Neprietelis¹⁷ žmogus daug syk mus gandina šaudams
Irgi bičiulių bei genčių mums numuša daugel.
Kartais nuo vaikų meilingus atskiria tėvus
Ar aukštai kopinėdams paukščių pavagia veislę.
Sykais vargstantiems nei koks geradėjas¹⁸
Grūdus patvoryj barstydams ragina valgyt;
O štai, kad tarp mūsų kas ką lest pasidrašin,
Su tinklais glūpiems¹⁹ draugams iškada²⁰ padaro
Ar su provyta²¹ pūčka²² tikt muša, tikt muša.
Ir tarp paukščių rods tūls²³ kytras²⁴ randasi sukčius,
Kurs gardžiai prisiėst slaptoms savo numuša draugą.
Vanags, ans klastorius²⁵, ir pelėda, jo dumčius²⁶,
Ir varnai su varnoms, ir jų draugala²⁷ šarka
Daug kasmets, kaip žinom, išgaišina nabagų²⁸;
Bet toksai razbaininks²⁹ dar tarp mūs nesirado,
Kaip žmogus tūls yr, kad jis smaguriaut išsižioja.“

Donelaitis Kristijonas. *Metai*. Vilnius: Vaga, 1977. P. 99–101.

¹ velyti (sl.) – liepti, įsakyti; linkėti
² tardyti – išgirsti, teirautis
³ mylista – jo didenybė, jo malonė
⁴ kloniotis (sl.) – lankstyti
⁵ svieta (sl.) – pasaulis
⁶ sutverti – sukurti
⁷ budavoti (sl.) – statyti
⁸ sutvėrimas – sukurtas daiktas
⁹ kožnas (sl.) – kiekvienas
¹⁰ gyvata – gyvenamoji vieta

¹¹ dyvas (sl.) – stebuklas
¹² Sutvertojis – Kūrėjas
¹³ slapytis – slapstyti
¹⁴ vei – štai, vai
¹⁵ tropytis (sl.) – atsitikti, pasitaikyti
¹⁶ griekas (sl.) – nuodėmė
¹⁷ neprietelis (svet.) – priešas, nenaudėlis
¹⁸ geradėjas (hibr.) – geradarys
¹⁹ glūpas (sl.) – kvailas
²⁰ iškada (sl.) – žala

²¹ provyti (sl.) – užtaisyti
²² pūčka (sl.) – šautuvas
²³ tūlas – dažnas
²⁴ kytras (sl.) – gudrus, suktas
²⁵ klastorius (hibr.) – klastūnas
²⁶ dumčius (sl.) – patarėjas
²⁷ draugala (tarm.) – draugė
²⁸ nabagas (svet.) – vargšas, vargeta
²⁹ razbaininkas (hibr.) – galvažudys

2 TEKSTAS

Balys Sruoga

Dievų miškas
(ištrauka)

Kalėjiminė⁵ meilė – visur ir visuomet labai opus ir tragikomiškas dalykas, tebelaukiąs savo psichiatro ir patologo.

Lageryje⁶ meilės dalykai, žinoma, buvo griežčiausiai draudžiami. Bet – maža kas draudžiama pasaulyje! Ir revoliucijos kelti griežtai draudžiama, o vis dėlto kelia jas! Klausyk visų draudimų – tai ir gyventi nebeįdomu. Meilės gi⁷ reikaluose veikia dar kažkokie paslaptingi veiksniai, kurie apie draudimus ir girdėti nenori.

Kaliniams su moterimis susieiti buvo labai sunku. Moterys gyveno atitvertos nuo vyrų aukšta spygliuotos vielos tvora. Laimė, kad ji dar nebuvo įelektrinta, kitaip – visiškai prastai būtų buvę...

Vis dėlto tvarka buvo gana žiauroka. Su mergužėlėmis susitikti negalima. Kalbėtis griežtai draudžiama. Nuo spygliuotos vielos patvorio su bizūnais gena lauk...

Bet juo sunkesnės aplinkybės – juo karštesnė būna meilė. Kas meilei yra spygliuota viela? Tvorą? Patys juokai!

Lageryje daug meilės nereikia. Vienas kitas saldesnis žvilgsnis, viena kita skrajojanti šypsena, iš tolo per tvorą pasiūstas bučiny – ir širdys liepsnoja, nors kompresą dėk!

Įsimylėjėlių susisiekimai ejo daugiausia per tarpininkus. O kai meilės reikaluose reikalingas tarpininkas – tenai visuomet koks nors velnias įsipainios, toks jau visatoje veikia dėsni.

Meilės laiškus valdžia nuolat pagaudavo. Jie dažniausia buvo rašyti lenkiškai arba rusiškai. Mūsų raštinė nuolat turėdavo juos versti į vokiečių kalbą. Keikdavomės, tuos laiškus versdami, kad visas moterų blokas čiaudėjo. Šitiek darbo, kad juos kur perkūnėlis saldžiausias! Laiškai – tokie ilgi, taip nepaskaitomai parašyti, vienas už kitą kvailesnis! Niekur kitur pasaulyje tokių kvailų meilės laiškų nerašoma, kaip lageryje!

Žiūrėk, kokį bičiulį susitinki, – pasišneki, pasitrokšti, – visiškai nekvailo berno esama. Bet kai pasitaiko verstis jo meilės laiškas, – suk jį devyni, koks jis asilas!

Šiuo žygiu abidvi pusės buvo vienodos, vyrai ir moterys. Iniciatyvos rodydavo moterys dar daugiau, joms iš viso buvo lengviau lageryje gyventi.

Įsimylėjimas kartais būdavo visiškai nuoširdus, tikras, bet kaip dažnai jisai būdavo gryna žulikystė⁸, sukčiausias biznis⁹!

Sruoga Balys. *Dievų miškas*. Kaunas: Šviesa, 1979. P. 200–201.

⁵ kalėjiminė – kalėjimo

⁶ lageris (geriau nevert.) – koncentracijos stovykla

⁷ gi (nevert. dll.) – o

⁸ žulikas (svet.) – vagišius, sukčius

⁹ biznis (svet.) – verslas

3 TEKSTAS

Nijolė Miliauskaitė

dienom jau tirpo sniegas, naktimis
užsidėdavo ledas

nuvedė mane pas daktarą, jisai gyvena
palei vieškelį, ramioj vietelej, priešais
kapines

truputį bijausi jo, nors jau didelė

pasišaukia artyn, suieško
kelis ypatingus plaukus, viršugalvy, išsidėsčiusius
kryžiaus pavidalu, kur pats verpetas
smarkiai
trukteli ir visus juos išrauna, iš pirmo sykio

atsineša iš virtuvės
sidabrinį šaukštelį, liepia
išsižiot, apžiūri gerklę

liežuvėlis užkrięs, sako, tuoj pataisysim

kieme burbuliuoja margas
kalakutas
saulė pro dvigubus langus
tokia šilta
migdanti

pasenęs
burtininkas, visai buvau užmiršus

turbūt jau miręs

Miliauskaitė Nijolė. *Uždraustas įeiti kambarys*. Vilnius: Rašytojų sąjungos leidykla, 1995. P. 109–110.

Raštingumo vertinimas (20 taškų)

Gramatikos, žodyno klaidos	Taškai	Mokinių sk. (%)	Rašybos klaida	Taškai	Mokinių sk. (%)	Skyrybos klaidos	Taškai	Mokinių sk. (%)
						1	8	21,18
			0	7	25,06	2	7	15,98
			1	6	23,04	3	6	14,35
0	5	29,01	2	5	18,15	4	5	11,17
1	4	32,12	3	4	12,72	5	4	8,92
2	3	20,25	4	3	5,90	6	3	7,53
3	2	9,54	5	2	4,19	7	2	5,28
4	1	4,89	6	1	2,72	8	1	4,11
5–6	0	4,19	7–8	0	8,22	9–10	0	11,48

Pastabos:

1. Dvi to paties tipo klaidos laikomos viena klaida. Ta pati klaida, pasikartojanti net ir kelis kartus, laikoma viena klaida (pvz., žodis *grįžti* kelis kartus parašytas *gryžti*).
2. Cituojant padarytos rašybos, skyrybos, gramatikos klaidos žymimos ir vertinamos įprasta tvarka.
3. Jeigu vienu kuriuo nors raštingumo aspektu mokinys padaro daugiau klaidų, negu nurodyta 0 taškų, iš bendros raštingumo vertinimo taškų sumos atimama po 1 tašką už kiekvieną klaidą.
4. Skyryba vertinama pagal *Privalomąsias skyrybos taisykles*, patvirtintas 2006 m. rugsėjo 28 d. Nr. N-2 (103), ir *Pasirenkamąsias skyrybos taisykles*, patvirtintas 2006 m. rugsėjo 28 d. Nr. N-3 (104).

Turinio vertinimas (24 taškai)

Aspektai	Vertinimo normos	Taškai	Mokinių sk. (%)
Tema / temos	Suvokta viso teksto tema, argumentuotai atskleista.	2	37,32
	Iš dalies suvokta tema, nepakankamai remiamasi tekstu.	1	60,59
	Tema nesuvokta / apie tai nekalbama.	0	2,09
Problemos, idėjos, vertybės	Suvokta, išsamiai, kiek reikalinga teksto skaitymo kryptčiai, aptarta ir argumentuota.	4	7,45
	Suvokta, aptarta, bet nepakankamai argumentuotai remiamasi tekstu.	3	25,21
	Iš dalies suvokta, nepakankamai argumentuotai aptarta.	2	43,68
	Įvardyta, bet neargumentuota ar parinkti netinkami argumentai.	1	21,18
	Nesuvokta / apie tai nekalbama.	0	2,48
Teksto struktūra vaizduojamas pasaulis (erdvė, laikas) pasakotojo / kalbėtojo / veikėjo situacija, nuotaika, veiksmai / vyksmai, kompozicija	Išsamiai aptarti svarbiausi teksto struktūros elementai, reikalingi teksto skaitymo kryptčiai, argumentuota, susieta su teksto prasme.	6	2,64
	Aptarti svarbiausi teksto struktūros elementai, argumentuota, nepakankamai susieta su teksto prasme.	5	10,32
	Aptarti teksto struktūros elementai, yra argumentavimo trūkumų, iš dalies susieta su teksto prasme.	4	15,83
	Fragmentiškai aptarta, nepakankamai argumentuota, iš dalies susieta su teksto prasme.	3	32,74
	Fragmentiškai aptarta, nepakankamai argumentuota, nesusieta su teksto prasme.	2	26,14
	Nurodyta, bet neargumentuota arba parinkti netinkami argumentai.	1	10,55
	Apie tai nekalbama arba įvardytas vienas požymis.	0	1,78
Teksto pobūdis (žanras, tipas, meninė kalba)	Aptarta ir argumentuota, susieta su teksto prasme.	3	10,71
	Aptarta ir argumentuota, bet su teksto prasme susieta fragmentiškai.	2	37,32
	Įvardyta, bet neargumentuota ir / ar nesusieta su teksto prasme.	1	40,19
	Apie tai nekalbama / nurodytas tik žanras.	0	11,79
Teksto siejimas su kontekstu	Aptartas kultūros / epochos, kūrybos / kūrinio ir kt. kontekstas, motyvuotai juo remiamasi.	4	5,82
	Aptartas kultūros / epochos, kūrybos / kūrinio ar kt. kontekstas, bet nepakankamai siejamas su analizuojamu tekstu.	3	15,75
	Kontekstas aptartas, bet nesiejamas su analizuojamu tekstu.	2	33,59
	Kontekstas tik paminėtas.	1	32,97
	Kontekstu nesiremiamas.	0	11,87
Interpretacijos pagrįstumas, nuoseklumas, kryptingumas	Interpretuojama nuosekliai, kryptingai, paisoma teksto logikos.	5	4,19
	Interpretuojama kryptingai, paisoma teksto logikos, bet yra interpretavimo trūkumas.	4	13,50
	Interpretuojama, bet nėra aiškios krypties, ne visada paisoma teksto logikos / 2–3 trūkumai.	3	27,54
	Interpretuojama, ne visada paisoma teksto logikos / daugiau nei 3 trūkumai.	2	32,51
	Yra interpretacijos užuomazgų.	1	20,02
	Tekstas tik atpasakojamas, o ne interpretuojamas.	0	2,25

Pastabos:

1. Vertinimo aspektų aprašymu neturi būti vadovaujama formaliai. Pavyzdžiui, jei mokinys pasirinko interpretacijos kryptį, tai gali būti aptarti tik svarbiausi, aktualiausi analizės elementai, reikalingi teksto prasmei atskleisti. Tokiu atveju irgi skiriamas maksimalus taškų skaičius.
2. Vertinant **konteksto**, **teksto pobūdžio** ar **struktūros** aptarimą, mažinama po 1 tašką už kiekvieną fakto klaidą.
3. Citavimas suvokiamas kaip argumentavimas.

Raiškos vertinimas (22 taškai)

Aspektai	Vertinimo normos	Taškai	Mokinių sk. (%)
Teksto sandara	Trūkumų nėra.	3	23,74
	Yra vienas trūkumas: <ul style="list-style-type: none"> • neišlaikytos struktūrinių dalių proporcijos; • dviguba įžanga; • nesuformuota pastraipa; • pabaiga neapibendrina; • pabaiga kartoja įžangą. 	2	48,10
	Nėra vienos struktūrinės dalies (įžangos ar pabaigos) / ne daugiau kaip 2 trūkumai.	1	25,21
	2 ir daugiau trūkumų.	0	2,95
Teksto vientisumas	Tekstas vientisas: <ul style="list-style-type: none"> • įžanga ir pabaiga siejama su dėstymu; • tarp pastraipų nėra minties šuolių; • visi sakiniai pastraipoje plėtoja, pagrindžia vieną teiginį; • pastraipoje nėra minties šuolių; • pastraipa apibendrinama; • nekartojamos tos pačios mintys. Ne daugiau kaip 1 trūkumas.	7	16,14
	2 trūkumai	6	17,77
	3 trūkumai	5	17,30
	4 trūkumai	4	14,51
	5 trūkumai	3	11,79
	6 trūkumai	2	9,93
	7 trūkumai	1	7,76
	8 ir daugiau trūkumų	0	4,81
	Stiliaus klaidos	Sintaksė ir žodynas atitinka darbo stilių, žanrą, kontekstą. Kalba žodinga, netuščiažodžiaujama. Sakiniai įvairios konstrukcijos, tinkamos sandaros. Gramatinės formos vartojamos motyvuotai, suvokiamos žodžių reikšmės ir jų atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. Citatos dera su tekstu. Ne daugiau kaip 1 trūkumas.	12
2 trūkumai		11	1,94
3 trūkumai		10	3,10
4 trūkumai		9	4,42
5 trūkumai		8	6,83
6 trūkumai		7	7,45
7 trūkumai		6	8,92
8 trūkumai		5	8,92
9–10 trūkumų		4	17,22
11–12 trūkumų		3	14,27
13–14 trūkumų		2	10,40
15–17 trūkumų		1	8,92
18 ir daugiau trūkumų.		0	7,14